

Beskrivning demonstrationsförsök Vännfors med Dag Lindgrens lektionssal

[Skogforsks beskrivning finns på ett pdf dokument](#)

655 Vännfors var särskilt lämpligt för ett demonstrationsförsök, beläget nära det skogliga utbildningscentrumet Umeå. Försöket har skyltats extra noga i två avdelningar: ”grundkurs” och ”påbyggnadskurs” med en ”lektionssal” för att kunna informera om skogsträdsförädlingens möjligheter till besökande grupper. Det är arrangerat så att vem som helst ska kunna få behållning av försöket med eller utan sakkunnig ledsagare.

Dag Lindgren vid invigningen av "Dag Lindgrens lektionssal" hösten 2009. Foto: Curt Almqvist.

Bilder tagna av Björn Elfving sommaren 2014

Genetikskolan I Östra Vännfors: elit-tall (bl2, sort 39, ålder 15 år, Hdom ca 8 m h-14)

Genetikskolan Östra Vännfors: vanlig bond-tall (bl2, sort 75, ålder 15 år, Hdom ca 6,5 m h-14)

655 Vännfors, Vännäs. Försök med tall.

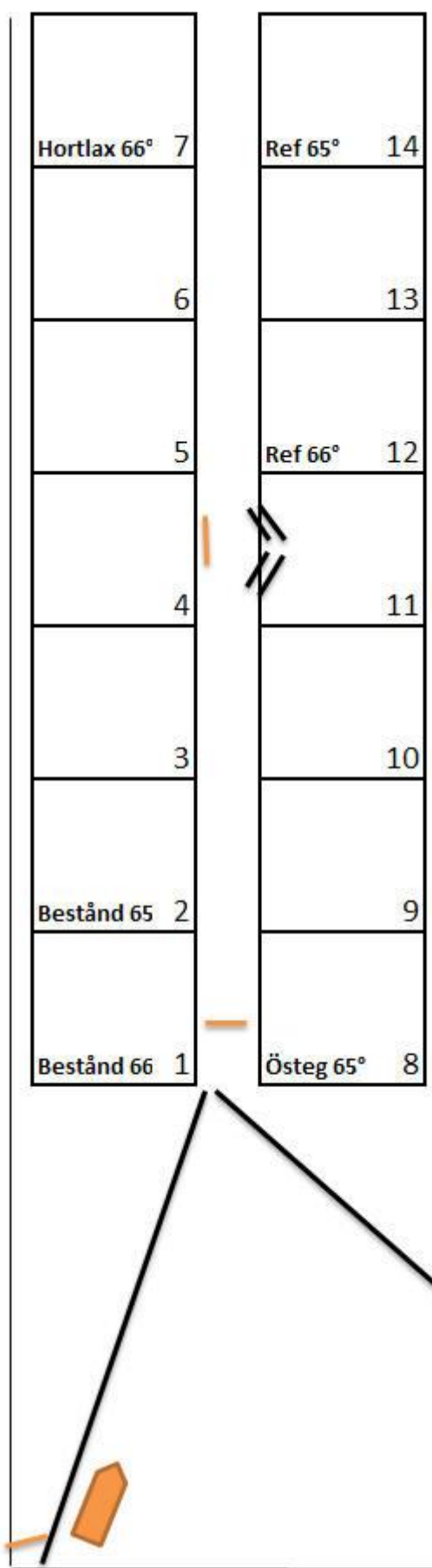
Syfte: Att demonstrera skillnader i tillväxt och kvalitet mellan korsningar, plantage- och beståndsmaterial.

Plantering: Våren 2001.

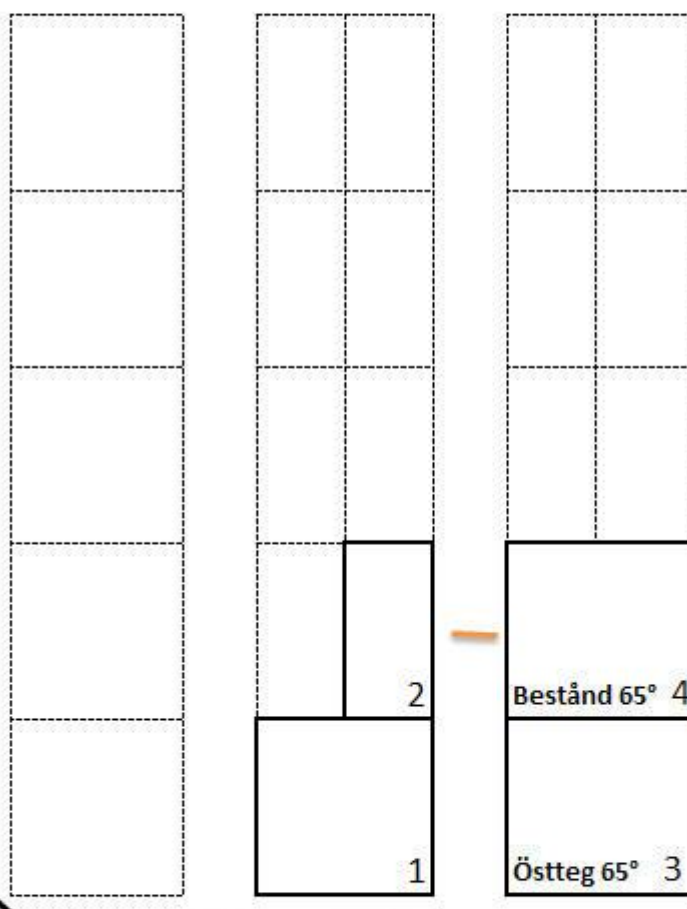
Koordinat: 64° 1' 2.61" N, 19° 55' 54.89" E. Avser koordinat enligt WGS84.

Material: Försöket omfattar provvytor med fröplantor av tall från lokala oförädlade tallbestånd i norra Sverige, fröplantager samt från helsyskonfamiljer från korsningar mellan olika grad av förädlade plusträd. Beståndsmaterialet kommer från Skellefteå älvdal (lat. 65° N) och Överkalix (lat. 66° 10' N). Plantagefröet kommer från 10 Östteg (65° N) och 401 Hortlax (66° N). Plusträdsaterialet härstammar från lat. 65-67°N.

Design: Varje sort finns i vardera två parceller om 10 x10 träd i förbandet 2.2 x 2.0 m. Dessutom finns parceller där olika sorter blandats.

Informationsskyltar Bänkar Vägvisare

Resultat: Beståndsfröpartiet från Skellefteå älvadal är ett måttligt sydförflyttat fröparti medan fröpartiet från Överkalix representerar en kraftig sydförflyttning. Vid sydförflyttning ökar överlevnaden i kärva lägen men det sker på bekostnad av tillväxten som minskar.

Arealproduktionen (m3sk/ha) blir dock bättre på lång sikt jämfört med ortens proveniens. Material från Östteg är lämpligt att använda vid föryngring i Vännfors medan Hortlax har ett alltför nordligt ursprung. Vid en jämförelse förväntas träd från fröplantagerna växa 10 % bättre än beståndsmaterialet med likvärdigt ursprung. Huvuddelen av föräldraträden som ingår i korsningarna har visat bra resultat i fälttester och är utvalda till nästa generations förädling. Det finns även korsningar mellan föräldrar som har sämre resultat än genomsnittet. De kommer inte att användas vidare i förädlingsarbetet.

För alla sorter finns en stor genetisk variation men det är inte bara generna som styr trädens tillväxt. De påverkas också av de lokala förutsättningarna i skogen. Frost, tillgång till näring, vatten och solljus samt konkurrens från andra träd är några exempel. Faktum är att det bara är 10-30 procent av skillnaderna mellan de enskilda träden som beror på generna. Resten beror på den omgivande miljön. Detta förklarar stora delar av den synbara variationen mellan träden inom en parcell.

Allmänt om Skogforsks demonstrationsförsök

Huvudsyftet med demonstrationsytorna är åskådliggöra förädlingens potential genom att i fält visa skillnader mellan sorter av olika förädlingsgrad och ursprung. För detta ändamål har ett urval av Skogforsks genetiska fältförsök använts. Försöken är geografiskt spridda i hela Sverige och är utvalda för att besökaren kan se tydliga skillnader mellan olika sorter.

Trädslagen utgörs främst av gran och tall men även lärk, sitkagran, douglasgran och björk finns med. Demonstrationsytorna som etablerades år 2007 med björk och hybridasp skall också läggas in i detta nya system. Var försöken finns, hur man hittar dit, information om fältförsökens utformning och de mest relevanta resultaten läggs ut till allmänheten via Google-Map. I vår kommer försöksytorna att skyltas upp och stigar kommer att röjas fram för att underlätta framkomligheten.

Nedan ges en kortbeskrivning av hur den intresserade kan gå till väga:

1. Länken till Demoytorna kommer att läggas ut på Skogforsks hemsida under Kunskap-Direkt som är ett välbesökt webforum där allehanda kunskap om skogsskötsel och odlingsmaterial finns samlat. <http://www.skogforsk.se/sv/KunskapDirekt/Alla-Verktyg/Plantval/Googlemaps-test/>
2. Klickar man på länken så blir de aktuella försöken synliga.
3. Genom att klicka på ett enskilt försök så zoomas man till platsen där försöket är lokaliserat.
4. För att få fram information och resultat från försöken klickar man på ett antal länkade dokument. Här ges också möjlighet att få en vägbeskrivning om hur man från valfri punkt tar sig hit.